

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 20. maj 2025
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Ida Schiøler
Sagsnr.: 2025-05373
Dok.: 3709180

**Besvarelse af spørgsmål nr. 1 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende
forslag til lov om ændring af lov om pas til danske statsborgere m.v. og
retsplejeloven (Politiets fysiske inddragelse af pas og Den Uafhængige
Politiklagemyndigheds adgang til tv-overvågningsmateriale m.v.)
(L 219)**

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om pas til danske statsborgere m.v. og retsplejeloven (Politiets fysiske inddragelse af pas og Den Uafhængige Politiklagemyndigheds adgang til tv-overvågningsmateriale m.v.) (L 219), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 28. april 2025. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Mikkel Bjørn (DF).

Peter Hummelgaard

/

Maria Carlsson

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om pas til danske statsborgere m.v. og retsplejeloven (Politiets fysiske inddragelse af pas og Den Uafhængige Politiklagemyndigheds adgang til tv-overvågningsmateriale m.v.) (L 219):

”Vil ministeren redegøre for, om lovforslaget i tilstrækkeligt omfang tilvejebringer hjemmel til, at politiet på efterforskningsstadiet i straffesager, f.eks. terrorsager, hvor der er udsigt til påstand om frakendelse af indfødsret ved tiltalerejsningen, allerede i forbindelse med ransagning og visitation i sagens indledende efterforskning kan beslaglægge pas med henblik på efterfølgende konfiskation eller inddragelse i forbindelse med dom, hvor indfødsretten bliver frakendt? Vil ministeren i afkræftende fald fremsætte eller yde teknisk bistand til og støtte et ændringsforslag, der tilvejebringer fornøden lovhjemmel hertil?”

Svar:

1. Som det fremgår af lovforslagets pkt. 2.1.1.1, kan politiet efter paslovens § 2 i en række tilfælde nægte at udstede pas til en dansk statsborger eller inddrage et allerede udstedt pas i en række tilfælde. Det er eksempelvis muligt for politiet at nægte udstedelse af pas til en dansk statsborger eller inddrage et allerede udstedt pas, når der er rejst sigtelse mod den pågældende for et strafbart forhold, som kan antages at medføre frihedsstraf, og der på grund af sagens beskaffenhed eller den sigtedes forhold er grund til at antage, at han vil unddrage sig ansvaret ved udrejse af landet eller forbliven i udlandet, jf. paslovens § 2, stk. 1, nr. 1. Det er også muligt for politiet at nægte udstedelse af pas til en dansk statsborger eller inddrage et allerede udstedt pas, når der er grund til at antage, at den pågældende har til hensigt i udlandet at deltage i aktiviteter, hvor dette kan indebære eller forøge en fare for statens sikkerhed, andre staters sikkerhed eller en væsentlig trussel mod den offentlige orden, jf. paslovens § 2, stk. 1, nr. 4. Det beror på en konkret vurdering, om betingelserne efter paslovens § 2, stk. 1, nr. 1 eller 4, er opfyldt.

Der er således allerede i dag regler i pasloven, der efter omstændighederne gør det muligt for politiet at inddrage et pas på efterforskningsstadiet af en straffesag, og der er ikke med lovforslaget lagt op til at udvide muligheden herfor yderligere.

Som det fremgår af lovforslagets pkt. 2.1.2, har Rigspolitiet oplyst, at det efter Rigspolitiets opfattelse vil være hensigtsmæssigt med større klarhed over de retlige rammer i forbindelse med politiets opgaver i forhold til at inddrage pas. Med lovforslaget lægges der på den baggrund for det første op til, at der indføres en udtrykkelig hjemmel for politiet til at inddrage pas i de tilfælde, hvor grundlaget for udstedelsen ikke længere består, eller hvor passet er uretmæssigt udstedt.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1, at den foreslåede bestemmelse vil være en udtrykkelig hjemmel for politiet til at inddrage pas fra personer, som ikke længere er danske statsborgere, eller som aldrig har været danske statsborgere. Med bestemmelsen vil det være muligt for politiet at inddrage pas fra personer, som har fået frakendt deres indfødsret ved dom efter indfødsretslovens § 8 A, stk. 1 eller stk. 2, eller § 8 B, stk. 1. Derudover vil politiet få mulighed for at inddrage pas fra personer, som administrativt har fået frataget deres indfødsret efter § 8 B, stk. 3, i indfødsretsloven, har fortabt deres indfødsret i medfør af § 8, stk. 1, i indfødsretsloven, eller hvor personen har løst sig fra sit danske statsborgerskab, jf. indfødsretslovens § 9. Den foreslåede bestemmelse vil også betyde, at politiet får hjemmel til at inddrage pas fra personer, hvor passet er uretmæssigt udstedt. Dette vil eksempelvis omfatte tilfælde, hvor en person fremgår af lov om indfødsrets meddelelse og har fået udstedt et dansk pas, men hvor personen alligevel ikke opfylder betingelserne for at opnå indfødsret. Personen har således ikke fået dansk indfødsret, og det udstedte pas vil være ugyldigt (nullitet). Den foreslåede bestemmelse vil også kunne omfatte de tilfælde, hvor et pas ved en fejl er blevet udstedt til en person, hvor der ikke er hjemmel til at udstede passet, som ikke har dansk statsborgerskab.

Med lovforslaget lægges der for det andet op til at fastsætte klare rammer for politiets muligheder for at foretage visse indgreb for at håndhæve politiets afgørelser om inddragelse efter bl.a. paslovens § 2, stk. 1.

Med lovforslaget lægges der derfor op til at indføre hjemmel til, at politiet, hvis det skønnes nødvendigt for fysisk at inddrage et pas efter paslovens § 2, stk. 1 eller 2, og politiet har grund til at antage, at passet befinder sig dér, hvor de vil foretage et indgreb, til enhver tid mod behørig legitimation og uden retskendelse har adgang til boliger, lokaliteter og transportmidler, der anvendes af en person, som har fået inddraget sit pas, samt besigtige

personens ydre, herunder foretage visitation af personens tøj og genstande. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3.

Der vil i disse tilfælde være tale om et tvangsindgreb uden for strafferetsplejen, hvorfor reglerne om fremgangsmåden ved gennemførelse af tvangsindgreb og forholdet til strafferetsplejen i retssikkerhedsloven finder anvendelse. Retssikkerhedslovens regler indebærer bl.a., at husundersøgelse kun anvendes, hvis mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige, og hvis indgrebet står i rimeligt forhold til formålet med indgrebet.

Det vil således bero på en konkret vurdering, om betingelserne for at foretage et indgreb efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, nr. 3, er opfyldt.

Som det fremgår ovenfor er der således allerede i dag regler i pasloven, der efter omstændighederne gør det muligt for politiet at inddrage et pas på efterforskningsstadiet af en straffesag, og jeg kan på den baggrund ikke støtte ændringsforslaget.

2. Det bemærkes, at der ikke i forbindelse med besvarelsen er foretaget en vurdering af, om en udvidelse af paslovens § 2, stk. 1, som foreslået i spørgsmålet, vil rejse spørgsmål i forhold til Danmarks internationale forpligtelser, herunder navnlig artikel 2 i 4. Tillægsprotokol til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) om retten til at færdes frit og til frit at vælge opholdssted samt EMRK artikel 8 om retten til privatliv og familieliv.

Et ændringsforslag, som anført i spørgsmålet, kan dog udformes på følgende måde:

**”Ændringsforslag
til**

**Forslag til lov om ændring af lov om pas til danske statsborgere m.v.
og retsplejeloven**

(Politiets fysiske inddragelse af pas og Den Uafhængige
Politiklagemyndigheds adgang til tv-overvågningsmateriale) (L 219)

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af (...) tiltrådt af (...):

Til § 1

1. Før nr. 1 indsættes:

»01. I § 2, *stk. 1*, indsættes som *nr. 8*:

»8) når den pågældende er mistænkt i en straffesag for at have begået en strafbar handling, der kan medføre frakendelse af indfødsretten.«««.

[Udvidelse af anvendelsesområdet for paslovens § 2, stk. 1]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. x

Med ændringsforslaget foreslås det, at der i lovforslagets § 1 tilføjes en ændring af paslovens § 2, stk. 1. Efter paslovens § 2, stk. 1, kan politiet i en række tilfælde nægte at udstede pas til en dansk statsborger eller inddrage et allerede udstedt pas.

Det foreslås at tilføje, at politiet kan nægte at udstede pas til en dansk statsborger eller inddrage et allerede udstedt pas, når den pågældende er mistænkt i en straffesag for at have begået en strafbar handling, der kan medføre frakendelse af indfødsretten.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at politiet kan nægte at udstede pas til en dansk statsborger eller inddrage et allerede udstedt pas, såfremt en dansk statsborger er mistænkt for at have begået en strafbar handling, der vil kunne danne grundlag for, at pågældende frakendes sin indfødsret efter indfødsretslovens § 8 B.

Det fremgår af indfødsretslovens § 8 B, stk. 1, at den, som dømmes for en strafbar handling, og som derved har udvist en handlemåde, som er til alvorlig skade for statens vitale interesser, ved dom skal frakendes sin danske indfødsret, medmindre dette vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Det fremgår af indfødsretslovens § 8 B, stk. 3, at den, som har udvist en handlemåde, som er til alvorlig skade for landets vitale interesser, af

udlændinge- og integrationsministeren kan fratages sin danske indfødsret, medmindre den pågældende derved bliver statsløs.

Den foreslåede bestemmelse vil også være omfattet af den foreslåede § 2 d, stk. 1, i pasloven, som er beskrevet i lovforslagets § 1, nr. 3. Det vil betyde, at politiet, hvis det skønnes nødvendigt for fysisk at inddrage et pas, når den pågældende er mistænkt i en straffesag for at have begået en strafbar handling, der kan medføre frakendelse af indfødsretten, og politiet har grund til at antage, at passet befinder sig dér, hvor de vil foretage et indgreb, til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse vil kunne få adgang til boliger, lokaliteter og transportmidler, der anvendes af en person, som har fået inddraget sit pas, samt besigtige personens ydre, herunder foretage visitation af personens tøj og genstande.”